

פניני הדף היומי

לקט פנינים יקרים ונחמדים על סדר הדף היומי

כתובות יא-יז | פרשת מטות | גליון מס' 133

דף יא. א

גר קטן מטבילין אותו כו' - וכתבו בתוס' (ד"ה מטבילין): ותירץ ר"י זיכין לו מדרבנן, דקטן אית לי זכי מדרבנן, ואף על גב דאכתי עכו"ם הוא, הא אתי לכלל שליחות. וכן כתבו עוד להלן: ולפי ספרים דגרסי בב"מ זכי מיהא אית לי כו' אית לי זכי מה"ת, ועכו"ם קטן כיון שבא להתגייר חשבינן לי' כישראל קטן עכ"ל והיינו כיון דבא עכשיו להתגייר דינן לי' כישראל דזכייתו ויהדותו באין כאחת.

עפ"י יסוד זה יישב הגר"י ענגיל בספרו בית האוצר (מערכת ב' אות י"ג, ע' כ"א טור ג') דלפי מה דמבואר בברכות (כ"ח ע"א) דבא סנחריב ובלבל את כל העולם, תיקשי איך אנו מקבלים גרים בזה"ז, הא אחז"ל (ילקוט שמואל ב' פ"א) שאין מקבלין גרים מעמלק, ואם כן נחוש שמא גר זה שבא להתגייר עמלקי הוא. וכי תימא דאזלינן בתר רובא שאינם עמלקים. הא כתבו האחרונים דבעכו"ם לא אזלינן בתר רובא, דהחידוש דאחרי רבים להטות נאמרה לישראל ולא לגוי, וא"כ הדק"ל איך מקבלים גרים בזה"ז.

אבל לפי הנ"ל נחא, דכיון שבא להתגייר, שוב דינו כבר כישראל, וכל ההלכות שנאמרו בישראל באין כאחת, ולכן אזלינן בדידי' בתר רובא, ולא חיישינן שהוא בא מזרע עמלק, ומקבלין אותו ומגיירין אותו. ועיי"ש מש"כ עוד על פי זה לענין איכא חיובא לקבל אותו.

גר קטן מטבילין אותו על דעת ב"ד מאי קמ"ל דזכות הוא לו וזיכין לאדם שלא בפניו - הבאר יצחק (או"ח סי' א ענף ג') תמה מכאן על הקצות החשן (סי' רמ"ג ס"ק ח') שכתב דלא שייך דין זכין רק במזכה חפץ לחבירו או גט לאשתו או במפריש תרומה משלו על של חבירו דנותן דבר לחבירו, אבל אין להפריש מתרומה או חלה משל הבעלים מדין זכיה אפילו במקום שהוא זכות עבורו. דלפי דברי הקצות החשן איך אפשר לגייר קטן מדין זכיה, והא אף על גב דהוא זכות לקטן מ"מ אינו מזכה לו שום חפץ.

עוד נציין דבמש"כ התוס' כאן (ד"ה מטבילין וכו') דהא דמהני גירות ע"י ב"ד הוא מדין זכין, והנכרי בעצמו הוא העושה את המעשה הגירות [ודלא כמו"ש בסנהדרין ס"ח ע"ב ד"ה קטן]. כתב הגאון ר' שלמה זלמן אויערבך זצ"ל:

וצ"ע מה הגדר של זכיה זו, הרי אין זוכין עבורו איזה חפץ וא"כ איזה זכיה שייך בזה. ואי נימא דהזכיה היינו שחושבין עבורו קבלת עול יהדות הרי זה תמוה מאד, דהרי אפילו בזכות גמור היכן מצינו שאחד יכול לקבל קבלה עבור חברו, הגע עצמך ראובן שיודע בשמעון שלא יוכל לאכול ולשתות כלל למחר, וכי יכול הוא לקבל תענית עבורו דהא בודאי נחא לי' בכך כיון שבלא"ה לא יוכל לאכול, וע"כ דאין זו קבלה מה שאחר מקבל עבורו, וא"כ כמו דלא מועיל קבלה כזו לענין תענית כך לא מועיל קבלה כזו על כל התרי"ג מצוות.

הן אמנם שהקצוה"ח (בסי' ער"ה סק"ד) כתב דטעמא דבדעת אחרת מקנה אי"צ כוונה ומהני גם בקטן, הוא משום דלענין כוונה יכול גם המזכה עצמו לחשוב עבור הזוכה, אבל התם הרי עכ"פ הקטן עושה מעשה של קנין ורק דאחרים חושבין עבורו את הכוונה הנצרכת לכך, משא"כ הכא דאת כל ענין קבלת המצוות עושין רק הבי"ד ואיך זה מהני, וצריך עיון.

דף יא. א

וקטן הבא על הגדולה עשאה מוכת עץ וכו' - ובתוס' (ד"ה שמואל וכו') כתבו: ושמואל אמר אין מוכת עץ בבשר, בלא השיר בתולים איירי דאי בהשיר למה יש לה להיות פחותה ממוכת עץ, וגם שמואל יודה דכתובתה מנה ע"כ.

ובהפלאה כתב לדייק ממתני' אליבא דהתוס' דפירשו דאיירי בלא הסיר הבתולים, דה"מ קטן הבא על הגדולה בהא פליגי רב ושמואל אי הוויא כמוכת עץ ופליגי ר"מ ורבנן אי כתובתה מאתים או מנה, או דעדיפא ממוכת עץ ולכו"ע כתובתה מאתים הא גדול הבא על הגדולה גם בלי הסרת בתולים לכו"ע חשיבא כבעולה וכתובתה מנה, דביאת גדול גם בלא הסרת בתולים הוויא ביאה, ולכך נקטה מתני' קטן הבא על הגדולה ולא נקטה גדול על הגדולה.

והקשה על זה ההפלאה מהגמ' לקמן (ד' לט ב) דאמרי' התם לרבנן דפליגי על ר' יוסי בר' יהודה דהאונס כיון שמחוייב לישאנה ואין יכול להוציאה לכן יצא כסף קנסה בכתובתה ואין מחוייב ליתן לה כתובה ואמרי' התם דטעמא דרבנן משום דסברי "טעמא מאי תקינו רבנן כתובה כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה והא לא מצי מפיק לה".

ובתוס' ד"ה טעמא מאי תקינו לה רבנן וכו' כתבו, דאע"ג דבתולה יש לה כתובה מן התורה זאת בתולה היא, והקשו התוס' "דתימא דקא פסיק ותני דבכל ענין אין לה כתובה אפי' בא עליה שלא כדרכה ובתולה גמורה היא ויש לה כתובה מן התורה דהא אם בא שני יש לה קנס ולא הוי טעמא שלא תהא קלה בעיניו להוציאה" ע"כ, ומוכח מתוס' דמדמה דין כתובה לדין קנס וכל שיש לה קנס יש לה כתובה.

ולפי"ז מקשה ההפלאה, דקיי"ל בסנהדרין עג: הגדול הבא על הגדולה דרך העראה במקום בתולים דהיינו בלי הסרת בתולים אי אח"כ יבא אחר ויאנסנה יש לה קנס, וא"כ ה"ה דצריך להיות הגדול הבא על הגדולה בלא הסרת בתולים דכתובתה מאתם, ודלא כמו שדייקנו ממתני' דהכא אליבא דהתוס' דלכו"ע בגדול הבא על הגדולה כתובתה מנה.

דף יב: סו

אוקמה אחזקה - בעל התרומות הובא בקצות החושן (סי' נ"ט ס"ק א') הביא מחלוקת ראשונים במלוה שיש לו שטר והלוה אומר שכבר פרע החוב, והמלוה אומר איני יודע, אם הלוה צריך לשלם או לא. וספר התרומות כתב להכריע דא"צ לשלם, דאע"ג דקיי"ל דברי ושמא לאו ברי עדיף, היינו משום דיש לו להשמא חזקת ממון, ואין הברי יכול להוציא מהחזקה, אבל הכא שהלוה טוען ברי והמלוה הוא שמא, אדרבה י"ל להלוה חזקת ממון, ובכה"ג לכו"ע ברי עדיף.

והביא ראי' לזה מסוגיין דאמרינן גבי משארתני נאנסתי דנאמנת, ופריך מזה על ר' נחמן דס"ל לאו ברי עדיף, ומשני שאני הכא דקא מסייע לה חזקה דגופה, אלמא דהיכי דהחזקה מסייע להברי, אמרינן לכו"ע דברי עדיף, וה"נ כיון שיש לו להלוה חזקת ממון, אף שיש לו להמלוה שטר, לכו"ע ברי עדיף.

דף יג: סו

הרי זו בחזקת בעולה לנתין ולממזר - כתב החתם סופר (אבה"ע"ז סי' ט' ד"ה ויותר נראה) דהא דלא תני במשנה גם שהיא בחזקת נבעלת לעכו"ם, דגם רבי יהושע מודה דבודקת ומזנה אצל עכו"ם וע"כ אינו חושש רק שנבעלה לנתין וממזר.

והאור שמח (בשו"ת סי' ב') תירץ עפ"י המבואר בירושלמי בפרקין דהמחלוקת אפילו ברוב כשרים, דרבי יהושע סובר דהזנות רצה אחר הפסולין, וביאר האור שמח דכוונת הירושלמי דעיקר זונים הם הפסולים כנתין וממזר מאחר דאסורין להנשא לבת ישראל, אבל בעכו"ם שיכולין להנשא לעכו"ם לא שייך ענין זה וע"כ לא חיישינן שזינו עם עכו"ם.

דף טו: סו

אי קאזילי אינהו לגבה כו' - עפ"י פירש הערבי נחל (פ' חיי שרה דרוש ג') הקראי בתפלת אליעזר "הנה אנכי נצב על עין המים", היינו שהוא חי עומד במקומו והתפלל שאחת מבנות אנשי העיר תצא לקראתו ותגמול לו חסד, ועל ידי זה ידע שהיא האשה הראויה ליצחק, ואין לו לחשוש שמא היא מפסולי נישואין שלכן אמר "ובנות אנשי העיר יוצאות" דכיון דאזלא אינה לגביה, כל דפריש מרובא פריש, ורובם כשרים היו.

ובתוס' ד"ה טעמא מאי תקינו לה רבנן וכו' כתבו, דאע"ג דבתולה יש לה כתובה מן התורה זאת בתולה היא, והקשו התוס' "דתימא דקא פסיק ותני דבכל ענין אין לה כתובה אפי' בא עליה שלא כדרכה ובתולה גמורה היא ויש לה כתובה מן התורה דהא אם בא שני יש לה קנס ולא הוי טעמא שלא תהא קלה בעיניו להוציאה" ע"כ, ומוכח מתוס' דמדמה דין כתובה לדין קנס וכל שיש לה קנס יש לה כתובה.

ולפי"ז מקשה ההפלאה, דקיי"ל בסנהדרין עג: הגדול הבא על הגדולה דרך העראה במקום בתולים דהיינו בלי הסרת בתולים אי אח"כ יבא אחר ויאנסנה יש לה קנס, וא"כ ה"ה דצריך להיות הגדול הבא על הגדולה בלא הסרת בתולים דכתובתה מאתם, ודלא כמו שדייקנו ממתני' דהכא אליבא דהתוס' דלכו"ע בגדול הבא על הגדולה כתובתה מנה.

וכתב בסוכת דוד (אות צו) ליישב בזה, דיש לחלק בין כתובה לקנס דקנס תליא בפגימה ולכן כל שהראשון בא שלא כדרכה ושני כדרכה דהוסיף ופגמה דרך מקום בתולים מחוייב קנס, וכן בבא ראשון דרך מקום בתולים אך לא הסירם ובא השני והסיר בתוליה נמצא דשני הוסיף בפגימתה ולכך שני מחוייב קנס, משא"כ כתובה תליא בחינא ולכן אף על גב דכאשר ראשון שלא כדרכה ושני כדרכה יש קנס וה"ה כתובה וכמו שכתבו התוס' לט: ה"מ התם משום דכאשר ראשון שלא כדרכה עדיין לא הוסר חינא ע"י זה משא"כ הכא בבא עליה ראשון כדרכה בלא הסרת בתולים כבר הוסר חינא ולכך כתובתה מנה אף על גב דיש קנס דשאני קנס דתליא בפגימה ואיכא תוספת פגימה, והא דדימה התוס' בד' לט: כתובה לקנס ה"מ בבא ראשון שלא כדרכה ושני כדרכה דאיכא תוספת בפגימתה, וכן רק השתא ע"י ביאת שני הוסר חינא.

דף יב: סו

האוכל אצל חמיו ביהודה שלא בעדים אינו יכול לטעון טענת בתולים מפני שמתייחד עמה - כתב המגיד משנה (רפ"י דאישות) דמכאן מבואר דמדאורייתא אין הארוסה אסורה על הארוס דאם היתה אסורה מן התורה לא היה מותר להתייחד עם ארוסתו. וכן כתב הרמב"ם שם דארוסה אסורה לבעלה מדברי סופרין ומכין אותו מכת מרדות.

ביהודה בראשונה היו שושבינים ישינים בבית שחתן וכלה ישינים בה - וצ"ע דהא איתא בנדה (י"ז ע"א) וכן קיי"ל (או"ח סי' ר"מ ס"ו) דאסור לשמש בפני כל חי, ובתוס' שם (ד"ה שמשמשין) שאפי' בבית אפל ג"כ אסור, וצ"ל שעשו מחיצה ויל"ע. (הערות מהגר"ש אלישיב)

כ"ד של כהנים היו גובין לבתולה ארבע מאות זוז ולא מיחו בידם חכמים וכו' - הנה הרמב"ן (דברים כב, יט) מפרש הטעם דמוציא שם רע צריך לתת מאה כסף, כיון דהמזהר לבתולה הוא נ' כסף. והוא הוציא עלי' שם רע ורצה להוציאה בלא כלום. לכן מענישה אותו התורה בכפל ע"ש בדבריו. וכן הוא בפ"י הטור הארוך (שם) ע"ש.

תשע חנויות מולן מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבילה ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאי זה מהן לקח ספיקו אסור וכו' - וברש"י דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי.

בשער המלך (פ"א מהל' מגילה) הביא מספר לשון לימודים, וכן באלהו רבא (סי' תרפח) בשם ספר דרך תמים, דהא דאמרין ספיקו אסור משום דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי, זה רק כאשר הספק הוא בחתיכת בשר מאיזה חנות הקבועה היא הגיעה, אבל כאשר הספק הוא בדבר הקבוע עצמו כגון שיש ספק אם החנות מוכרת בשר שחוטה או בשר נבילה, בזה לא אמרין דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי.

ובזה תירצו הא דבעיירות שיש לנו ספק אם מוקפות חומה מימות יהושע בן נון אזלינן בתר רוב העיירות ולא אמרין דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי והעיירות קבועין הם, דלהנ"ל ניחא, משום דהספק הוא בקבוע עצמו והיינו בהעיירות הקבועין.

אך בשער המלך שם הביא דהר"ש מקינון בספר הכריתות לא ס"ל חילוק זה, דהוא הקשה איך אנו חורשין שדות דילמא הם נחל איתן מעגלה ערופה שאסור לחרוש ולזרוע בו לעולם, ואין לומר דאזלינן בתר רובא, דהא השדות קבועים הם וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי (ועיי"ש מה שתירץ), ואם נאמר דכשהספק בדבר הקבוע עצמו אזלינן בתר רוב וכסברא הנ"ל, א"כ שפיר מותר לחרוש בשדות דהא הספק הוא בהשדות עצמן, אלא על כרחך דלא ס"ל חילוק זה, עיין שם.

ועיין עוד בפרי מגדים (יו"ד סי' ד' שפתי דעת ס"ק יד ומשבצות זהב שם ס"ק ו) עיין שם.

עוד נציין בענין זה למש"כ הגאון מבוטשאטש בספרו אשל אברהם (או"ח סוף סי' שכ"ח) כתב בטעם הנהוג בברית מילה שמעבירים אותו ממקום למקום כנהוג, שנחשב למצוה גדולה. עפ"י מה שדן לומר דתינוק שהוא חרש ושוטה אין אביו מצווה למולו, וממילא בשבת גם אסור למול אותו. ולפ"ז אם התינוק עומד במקומו, הרי הוא קבוע במקומו, שהוא כמחצה על מחצה, ויש לנו לחשוש אולי הוא מהמיעוט שהם חרש או שוטה, ועל ידי הטלטול מהמקום לשם מצות מילה, חל בזה כל דפריש מרובא פריש, שרוב ילדים הם פקחין וחייבים במילה, נמצא דע"י הטלטול ממקום למקום חל חובת המילה, וזהו המצוה הגדולה שבדבר.

ועפ"י זה פירש מה שנאמר בפרשת שמות כשבא המלאך לבלוע את משה רבינו ע"ה על שנתרשל במילה, ותכרות צפורה וגו' ותגע לרגליו, שע"י זכות של רגליו שהובילוהו למול, ונעקר מהקביעות, אלא שאח"כ נמנע מחמת סכנת הדרך, ע"י זכות זה ניצול מרע"ה ממיתה שע"י המלאך.

❧ דף טז: ❧

מצא בה תינוק מושלך וכו' - וברש"י משנה היא בסדר טהרות וכו'. כתב המהרש"ם זצ"ל (שו"ת מהרש"ם ח"ח סי' רעח אות ח), דלכאורה צריך להבין מה כונת רש"י במה

שכתב משנה היא בסדר טהרות. וכתב שם די"ל דכוונתו ליישב הא דאח"כ בגמרא אמרין גופא מצא בה תינוק וכו', ולכאורה על משניות לא אומרים בגמרא גופא וכו' רק על מימרות האמוראים אמרין כן, אלא הטעם דאמרין כאן גופא וכו', הוא כמו שכתב רש"י בסוכה (יד ע"א) ד"ה משום הכי, שהמשניות מסדר טהרות שאין מהם שום גמרא בעולם ולא מפורשות כשאר המשניות נוהג התלמוד לומר גופא כדי לפרש, ועל כן כתב רש"י כאן כשהעתיקה הגמרא דברי המשנה דמשנה היא בסדר טהרות, דאז שפיר נבין ולא יקשה לנו מדוע אמרה הגמרא אח"כ גופא וכו', עיין שם.

❧ דף טז: ❧

אבדה כתובתה כהטמינה בפנינו דמי - דעת בעל התרומות הובא בקצות החושן (סי' נ"ד סק"א) דהיכי דהשטר איתנהו בעולם, אף על גב דאינו בידו של מלוה, כגון שמכרו לאחר בלי כתיבה, דהרי השטר של הלוקח לצור על פי צלוחיתו, אין הלזה צריך לשלם חובו, ואין כותבין שובר. והביא רא"י מסוגיין דאמרין אבדה כתובתה הרי היא כהטמינה בפנינו, ואף על גב דלגבי אבדה קיי"ל דכותבין שובר, אבל בהטמינה לפנינו קיי"ל דאין כותבין שובר.

אמנם בקצו"ח (שם) מדייק מדברי רש"י (ד"ה אלא) שכתב: כהטמינה בפנינו כדי להוציא ולגבות פעם שנית. דדוקא באופן זה אין כותבין שובר, אבל היכי דהשטר ישנו בעולם. אלא שאינו בידו של המלוה, בכה"ג כותבין שובר, והלזה צריך לשלם.

כיצד מרקדין לפני הכלה ב"ש אומרים כלה כמות שהיא וב"ה אומרים כלה נאה וחסודה - הגר"י ענגיל בספרו בית האוצר (מערכת ב' כלל ב') כתב לרמז בזה דב"ש וב"ה פליגי בשיטתם הידועה, דבית שמאי היו נוהגים במדת הדין והגבורה, ואילו בית הלל היו מתנהגים במדת החסד והרחמים.

ולזה אמר כיצד מרקדין לפני הכלה, היא ההנהגה העליונה הנקראת כלה, ב"ש אומרים כמות שהיא אם לטוב טוב, ואם להיפוך ג"כ כל מאי דעבד רחמנא לטב עבד. וב"ה אומרים כלה נאה וחסודה מלשון חסד להמשיך חסדים ורחמים מרובים, כפי מדתם.

❧ דף יז: ❧

מי שלקח מקח רע מן השוק ישבחנו בעיניו או יגנו בעיניו הוי אומר ישבחנו בעיניו - החפץ חיים (הל' רכילות כלל ט' בבאר מים חיים סקל"ד) העיר דעל מה דקדקה הגמרא שלקח מקח "מן השוק", וכתב דבדוקא נקט שלקח מן השוק, דמן הסתם אינו מכיר את המוכר, אבל כשלוקח מאדם מסוים שמכירו לא ישבחנו בעיניו אלא צריך לגלות לו את האמת כדי שיוציא את אונאתו או שיחזיר את המקח.

ואם יודע שהלוקח לא איש דברים הוא ואין דרכו לילך בדינא ודינא ולא יחזיר את מקחו, ולא יהיה תועלת במה שמגנה את המקח כי מעיקר הדין אסור לגנות את המקח בגוונא שהלוקח מכיר את המוכר, דמכנים שנאה בלבו על המוכר.

כלתה שעל יד כן אירע שצריכה עדים לתבוע כתובתה ע"י אלמנותה או גירושה.

רש"י ד"ה הויא מחאה. והו"ל לאזדהורי בשטריה- כתב האילת השחר: הנה שיטת הרמב"ן דמדין תורה אמרינן מדלא מיחה הרי שהוא קנה את הקרקע אפילו בקצת זמן אלא דבתוך ג' שנים דאנשים שומרים שטרותיהם אמרינן ל"י אחוי שטרך, אבל כשכבר החזיק בקרקע ג' שנים הרי דהוא קנה כיון דאין ריעותא המתנגדת להוכחתו, וכמו שביאר בקצוה"ח (סימן ק"מ) מחלוקת הרמב"ן ושאר הראשונים, אבל מדברי רש"י משמע דלא סבירא ליה כהרמב"ן, דאם כדבריו אם כן אין עיקר הטעם משום דהוי ליה לאזדהורי בשטרא אלא דכיון דמחאה שלא בפניו הוי מחאה יורד כל הראי' דקנה, ואף על גב דגם להרמב"ן המחאה מועילה לשמור השטר, מ"מ אין עיקר הדין מחמת דהו"ל ליהור בשטר, וכן משמע קצת ממש"כ רש"י אח"כ בד"ה בשעת חירום וכו' לא נגלית לי מחאתו, דלהרמב"ן ע"כ הטעם דבשעת חירום דא"ל להמחאה להגיע להמחזיק אין למחאתו שם מחאה, אבל לא מפני שבאמת לא שמע.

ובברכת שמואל (ב"ב סימן מ"ט) הביא בשם הגר"ח מברסקי זצ"ל במש"כ רש"י (ב"ק ע' ע"ב) בטעם דבג' כיתי עדים המעידים על חזקת ג' שנים דלא הוי כל כת חצי דבר משום דכולן מעידין שהי' מוחזק בה, וביאר דשיטת רש"י כהרמב"ן דחזקה היא ראי' גמורה מה"ת דזה שלו אפילו בקצת זמן, וכל מה דבעי ג' שנים הוא מחמת ריעותא דאחוי שטרך, וצע"ק מכאן.

לא תסמכו לנא לא מן סרמיטין- פירש רש"י לשון סמרטוטין.

בקובץ מאמרים ואגרות מרבי אלחנן וסרמן זצ"ל (ח"א עמוד ל"ח) מובא, דהג"ר אלחנן זצ"ל פירש בזה בשם העילוי מדוקשיין זצ"ל, דהסמרטוט כשלעצמו אין בו חשיבות והוא חסר ערך, רק לפעמים כשצריך לסתום חור בכותל או בחבית מנצלים גם אותו. והנה כל רב בעירו מחויב לפעול ולעשות להגדיל תורה ולחזק בדקי הדת, דלכך הוא נבחר ולא רק בכדי שלא ישאר כסא הרבנות פנוי, אחרת כמוהו כסמרטוט שסותמים בו חור שממלא רק את החלל הריק, ועליו ועל כמותו קראו חז"ל "לא תסמכו לנא מן סרמיטין".

מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול- במשך חכמה (דברים כ"ב, כ"ב) מבאר טעם הדבר, משום שכבוד המלך הוא כבוד העם, ועל כבוד העם אין בכוחו למחול. ומפרש שם עוד דהיינו טעמא דקיי"ל (סנהדרין פ"ח ע"ב) לגבי זקן ממרא החולק על סנהדרין, שאין בכח בית דין למחול לו, והוא חייב סקילה. שעל ידי שהוא מערער על דבריהם, שהם הסמכות העליונה בישראל, הרי זו רעה חולי מתפשטת בכלל האומה הישראלית, שאם לא יבטל היחיד דעתו להרוב שנמצאים במקום המקדש, אז תרבה הרעה בישראל, ויעשו אגודות אגודות, וזה אין בכח בית דין למחול.

במשך חכמה (דברים לא, ז) הקשה דהכא קיי"ל דמלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, וה"ל איתא ביומא (כ"ב ע"ב) מפני מה נענש שאול (לבא לידי דבר שניטל ממנו מלכותו. רש"י) מפני שמחל על כבודו (שביזוהו והחריש). ואילו במכות (כ"ד ע"א) משבח את יהושפט מלך יהודה שכשהי' רואה ת"ח, הי' עומד מכסאו ומחבקו ומנשקו וקורא לו אבי אבי רבי רבי מורי מורי. ותירץ דהתם איירי בצנעא אבל בפרהסיא אסור [וכן מציעו בפרנס שאסור לו לעשות מלאכה בפרהסיא, אבל בצנעא שרי].

ולפ"ז מבאר כמין חומר הפסוק שם שצוה משה את יהושע "לעיני כל ישראל - חזק ואמץ". היינו שלעיני כל ישראל, בפרהסיא כשאחרים רואים, חזק ואמץ, ולא יוותר על כבודו, כי לעיני אחרים אין כבודו מחול.

דף יז: סא

מאי הינומא וכו' קריאת דמוננה בה כלתא- כתב בשו"ת דברי יציב (חו"מ סי' פה): מעודי תמהתי שכלה תנומנ בעת יציאתה וחכמים יקראו משום זה הינומא. וכתב: אך דברי חכמים אמיתין ומאירין, לפי מה דאיתא בירושלמי האי מאן דדמיך בריש שתא דמיך מזליה, משום שעיקר הכל הוא התחלה, ולהכי התחיל השו"ע בהשכמת הבוקר, וגבי חתן וכלה שביום חתונתם מתענין דהוי יום סליחה כיום כפור ופשיטא שהוא יום תפלה שאז יעלה הזיווג יפה יפה, אבל השתא דחזינן דהאשה נתארמלה או נתגרשה ולא עלתה לה יפה, בטח דשמחה אז ולא העלתה צעקתה לפני שומע תפלה ולכך דמיך מזלה, ולזה נקרא הינומא דמוננה בה

גליון זה יוצא לאור ע"י "שיעור הדף היומי" בביהמ"ד אהל תורה רח' הרב יוסף קארו 4 ביתר.

ניתן לקבל גליון זה ע"י בקשה למייל: K0504166339@gmail.com

בלי כהנים מוכנים אין לנו תועלת בבנין המקדש (ספרי ח"ח ט)

כולנו מצילים

את הכולל של בית המקדש מסגירה!!

שלא יבוטל התמיד...

בס"ד זכינו לכונן את הכולל את מדרש נבואה לכהנים לפני כארבע שנים בזכותם של מאות מתושבי עירנו שהתניסו ליטול חלק בהכנת הכהנים לעבודתם במהרה, ע"י נתינת הו"ק קשנה של 10 ש"ח בלבד... ובזכותם זוכים אנו שלא יבוטל קרבן התמיד שהרי העוסקים בלימוד זה כאילו מקריבין תמידין!!

כעת שמרבית מההו"ק נגמרו ופסקו... חייבים אנו שוב לניסן עוד כ 250 הו"ק של 10 ש"ח לחודש (באשראי או העברה בנקאית או בנתינת 120 ש"ח מראש) בכדי שלא יבוטל התמיד!! ובדאי שכל התומכים והמסייעים להעמדתו וקיומו של הכולל של בית המקדש נחשבים להם כמקריבים קרבנות ליהי ניהוח לה, וזכותם רבה ועצומה למאור וכפי שהאריך הח"ח זיע"א בהקדמת ספרו 'ליקוטי הלכות' על קרישים, ובספרו 'תורה אור'.

דרכי התרומה: * הדרך הפשוטה והקלה- הקמת הו"ק ע"ס 10 ש"ח דרך מכשירי נדרים עבור 'בית מדרש נבואה לכהנים' ביתר. * התקשרו למס' 0504166339 והעבירו את תרומתכם.

